

נפרדים ממופתי

איש קטן עם אנרגיה גדולה. מתרוצץ במרץ במדרכות, תמיד עסוק, יעיל, נמרץ, שקט וצנוע. כששאלתי לשלומי, או אמרתי לו מילה טובה של הערכה, תמיד הגיב בביטול: מה פתאום?

משה מקס נולד בהמבורג, גרמניה, בינואר 1923. כשהיטלר עלה לשלטון, היגרה המשפחה לדרא"פ, שם הצטרף משה בן ה-11 לשומר הצעיר. בתום מלחמת העולם, עלה גרעין של 40 חברים על ספינת מטען (בשם הונג קונג) שהפליגה לפורט סעיד שבמצרים, עם סרטיפיקטים. משם הגיעו לחיפה ברכבת, באוקטובר 1945. מופתי ושאר חברי קבוצת "השומר הצעיר" עבדו בבניית העיר נתניה, ובהשקייית הפרדסים.

הגרעין היה מיועד להקמת קיבוץ שובל, אך מופתי לא התלהב מהאידיאולוגיה הקיצונית שלהם, ועזב לאחר זמן קצר. את השם המיוחד "מופתי" זכה לקבל מחבריו, לאחר שבדיונים הערכיים נהג להתנגד בעקשנות להצעות ולאורחות חיים שנראו בלתי סבירים בעיניו.

בזמן ההפלגה הממושכת ארצה, הכיר מופתי חברים מתנועת "הבונים", ולימים הם פנו אליו שיתגייס לעזור בעליה על הקרקע של מעין ברוך. מופתי היה שותף ללילה הדרמתי של הקמת ישוב "חומה ומגדל", ובסיומו חזר לכפר בלום, ונתקע שם עקב עוצר שהטילו הבריטים.

הוא התחבר עם חברי גרעין "הבונים", ובעיקר עם בחורה סקוטית מסוימת. הם עבדו (קשה) בגן הירק, טיילו לאורך הירדן, וניהלו שיחות על הפערים האידיאולוגיים בין שתי התנועות החלוציות...

כשהגרעין החליט לעבור ל"עצמאות" בחדרה, אנשי כפר בלום לא איפשרו לפנינה (ולואי נתן) לעבור עם כולם, ודרשו מהן להישאר ולהמשיך לעבוד בגן הירק. ובתקופה ההיא – עשית מה שצריך. לאחר זמן לא רב הן הגיעו לחדרה, ושם התהדק הרומן בין מופתי ופנינה, והוא התקבל רשמית כחבר ב"גרעין הבונים", בדצמבר 1947. הוא עבד שם כעגלון, מה שאיפשר לו לקחת את פנינה בגנבה ל"קפולסקי" בחדרה, לבלות בפרטיות, ולפנק אותה קצת. חתונה קיבוצית צנועה, שמחה ויפה נערכה לשני זוגות: פנינה ומופתי, וגוסי וג'. רק כשפנינה הייתה בהריון מתקדם עם מיכה, אחותו של מופתי באה לבקר בחדרה, ואז נערכה חתונה רישמית, אצל הרב המקומי.

מופתי עלה עם החברים למנסורה, ופנינה נשארה עם הנשים ההרות והאמהות בחדרה. מיכה הבכור (מקבוצת עופר), נולד בחדרה בסוף 1949. אחריו רותי

(כיתת אייל), ולאחר 11 שנים (אולי בזכות המעבר ללינה משפחתית?) נולד יונתן (מכיתת עפרוני).

מופתי עבד עשרות שנים במפעל "הבונים", עם הפסקה בה כיהן כגזבר הקיבוץ. איש עבודה בכל רמ"ח אבריו, מסור ורציני, אמין וערכי. שילוב של ידי זהב, אכפתיות ושקט. הוא מילא מיגוון תפקידים: שיווק, מנהל היצור, ומנהל המפעל בצח"ר.

הוא יצא פעמים רבות בשליחות מפעל הבונים לחו"ל, לפעמים שהה בחו"ל מספר חודשים. מופתי התנהל תמיד בצניעות רבה בנסיעותיו, חסך ככל יכולתו ושמר על כספי הכלל.

פנינה נפטרה ב-2016 לאחר חיים שלמים של זוגיות אוהבת, ומופתי המשיך לשמור על עצמאותו, אפה עוגות לתפארת, בישל, וניהל את הבית למופת, עד גיל מופלג.

הוא יצא לפנסיה לאחר 54 שנים של עשייה מבורכת, ובינואר זכינו לחגוג לו יום הולדת מאה. בשנות הגימלאות מופתי נהנה מהחברותא והפעילויות הן במפגש, והן ב"וטיקי הגליל", קרא הרבה, ונהנה מהמחשב.

עד לפני חודשים ספורים עדיין הילך במהירות במדרכות, נושא שקית יומית של קניות מהאלונית לביתו. לא קל היה לבני המשפחה לשכנע אותו לקבל עובד זר. קשה היה לו לוותר על עצמאותו.

סוני היה מסור מאוד, ואהב את מופתי ואת בני המשפחה.

במבט לאחור מופתי לא אהב את השינוי באורחות חיינו. כפי שאמר: חמישים שנים עבדנו למען הקיבוץ, ועכשו החברים עובדים למען עצמם. הוא כאב את הגזירות והקיצוצים שהוטלו, לתחושתו, דווקא על המייסדים.

מופתי, מאחרוני דור המייסדים, מלח הארץ, חלוץ וחרוץ, תחסר לנו מאוד.

למיכה ולינדה, רותי ויונתן וכל המשפחה המורחבת – אנו איתכם בצערכם - צערנו.

רחל גינת

